

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני י"ד כסלו תשפ"א | דף היומי בבלי: פסחים ט | דף הכולל: שבת קיח.
דף היומי בהלכה: מסעיף ב' עד סעיף ד'.
מוסר: אהבת חסד - ודע עוד דכל עיקר' עד 'ואיתא במדרש קהלת'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: הביטחון השביעי' עד סוף שער השמחה

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

"שלושים שנה לא החסרתי מלימוד הדף היומי – בזכות שלושה תפוזים!" | האם מותר להתחסן נגד
שפעת ביום חמישי בשבוע? | הבחור שפתח 'סניף' של ישיבת מיר בצבא הפולני | 2029

הסיפור היומי

ואז הסתובב היהודי ואמר לה: "אני רוצה לומר לך דבר אחרון
בטרם אלך: המפתח נמצא אצלך!". היא קימטה את מצחה
בחוסר הבנה: "איזה מפתח? על מה אתה מדבר?" הוא
שתק ולא פירש, רק חזר ואמר: "המפתח נמצא אצלך"...

Shlomi Cohen Flasher

כי לא יידח ממנו נדח

וכשהוא עושה זאת הוא מבין שיש דברים גרועים יותר ממוות...
מתברר כי הבת ניצלה, אך מרב כעס על הקב"ה, הלכה והתנצרה,
נישאה לגוי, ולזוג יש ילד במנזר, בו הוא מתחנך להיות כומר.
ימים ולילות בכה התלמיד על ראש הישיבה שלו ועל גורלו
המר, עד שהחליט לקום ולעשות מעשה. הוא השיג את כתובתה
של הבת בבגליה, והחל לשגר אליה מכתבים, שבהם ניסה כמיטב
יכולתו לדבר על ליבה. אלא ששום תגובה לא הגיעה ממנה.
התלמיד אינו מרפה. הוא מנסה להשיג את מספר הטלפון שלה.
מסתבר שאין לה טלפון, מצרך יקר המציאות באותה תקופה,
אבל במפעל שבו היא עובדת יש טלפון. הוא מתקשר בשיחת חוץ
יקרה. הבת שומעת מיהו - ומנתקת את השיחה מבלי להוסיף
מילה.

בשלב זה החליט התלמיד להגיע לביתה. הוא רכש כרטיס
טיסה, טס לבלגיה והגיע אל ביתה, ליד העיר גנט. נקש על הדלת
והתפלל להצלחה. הדלת נפתחה. בתו של ראש הישיבה פתחה
את הדלת, סימני מרירות ניכרים היטב על פניה, אולם זהותה

סיפר הרב ישראל מאיר לאו שליט"א: כשהחלו רוחות
המלחמה לנשב באירופה, ניסו רבים לברוח ולמלט את נפשם.
אולם באחת הישיבות הקדושות בפולין, לא נאות ראש הישיבה
לחשוב על שום דרך מילוט שתחלף אותו מהתופת, הוא לא חפץ
להותיר את תלמידיו היקרים מאחור, ולכך נותר עמם עד לרגעים
האחרונים לחייהם. מתוך כל בני הישיבה, נותרו לפליטה בחורים
בודדים שהצליחו להימלט, אחד מהם היה מקורב ביותר לראש
הישיבה ואהוב עליו כבן.

המלחמה הסתיימה. בארץ ישראל ובארה"ב מנסים הנמלטים
לחפש ניצולים. ראש הישיבה נמנה בין ששת המיליונים שמסרו
נפשם על קדושת שמו יתברך. התלמיד, שכבר היה לאיש ובעל
משפחה, התאבל על רבו כדן תלמיד על רבו, וחיפש אחר ניצולים
מבני משפחת הרב.

בת יחידה היתה לראש הישיבה, אולם למרות החיפושים -
שמה לא הופיע בין הנספים. היתכן שניצלה? עוד בירורים ועוד
חיפושים, ולבסוף מצליח התלמיד להניח את ידו על פיסת מידע,

האשה קימטה את מצחה בחוסר הבנה: "איזה מפתח? על מה אתה מדבר?"

היהודי שתק ולא פירש. הוא רק חזר ואמר: "המפתח נמצא אצלך". היא יצאה אחריו, תחנננים בקולה: "על איזה מפתח אתה מדבר?"...

בקצה השביל עצר, נעץ בה את עיניו החודרות ואמר: "מלחמה עצומה היתה בין אביך לבין הצורר יימח שמו. אבא שלך, שהיה הרבי שלי, רצה כל חייו להמשיך את השרשרת ולהעביר את המסורת לדורות הבאים. לצורר היו תכניות אחרות לגמרי - הוא חלם שהנכד של אביך לא יהיה יהודי, ושלא יהיו בעולם יהודים כלל. המפתח מי ינצח במלחמה הזו - נמצא אצלך!!!"

הוא המשיך ללכת, ונכנס למכונית שהמתינה לו שם. האשה נכנסה הביתה, והביטה בו מבעד לזווית. הוא הורה לנהג: "התחל להתניע, אבל אל תיסע עדיין". חלפו כמה דקות והנה היא רצה אל המכונית: "טוב, הבנתי, אני רוצה שאבא ינצח. אבל איך אני עושה את זה? התחננתי עם גוי... אולי תסכים לקחת את הבן שלי ולחנך אותו להיות יהודי?"

"לקחת את הילד?" - התפלל - "אבל הוא אינו מכיר אותי. אני מוכן לקחת אותו תחת חסותי, רק אם גם את תבואי אתו לארץ". היא היססה מעט, ואז בקשה שימתין לה כמה דקות עד שתכין מזוודה. מביתה נסעו שניהם לבית הספר הקתולי, ומשם - ביחד עם הילד - לשדה התעופה.

"אני מכיר את הילד הזה" - סיים הרב לאו את המעשה המרתק - "הוא כיום אחד מגדולי הרבנים בישראל!"

(ומתוק האור - שבת קודש. הובא בגיליון 'ברינה יקצור')

אינה עומדת בספק, מראהו של האדם החרדי העומד שם, מעורר בה סערת רגשות, והיא טורקת את הדלת על פניו.

התלמיד נותר המום מן התגובה הנחרצת. הוא מחליט להתעקש, ומתחיל לנקוש על הדלת מבלי להרפות. כעבור שעה פותחת הגברת את הדלת, ושופכת על ראשו את כל זעמה ומרירותה: "שוב אתה? תן לי לחיות את חיי כפי שאני מבינה! חתכתי את השרשרת שלי, ואיני יהודיה כבר! מה אתה רוצה ממני?!"

היא הפסיקה כדי לנשום, והוא ניצל את ההזדמנות. "אני רוצה כלום - חוץ מכוס מים. אפשר לקבל?"

"בסדר" - אמרה בטון רגוע יותר - "אבל המתן בחוץ". משהו נראה לו מתרכך בלב האטום, והוא מיהר להוסיף: "ברשותך אבקש עוד משהו. אני עומד כאן כבר שעה ארוכה, אפשר לקבל גם כיסא?" האשה סבה לאחוריה, פתחה את דלת הבית, הורתה לו להיכנס פנימה ובכל זאת הוסיפה: "עליך לדעת שאני מתנגדת לכל ויכוח, ולא מעוניינת בשום אופן שתנסה להחזיר אותי בתשובה".

"בסדר" - השיב לה - "רק דבר אחד. את הרי יודעת שאבא שלך היה עבורי גם כמו אבא. הייתי רוצה לשמוע, בבקשה, על הרגעים האחרונים שלו בעולם הזה..."

הבת החלה לספר בבכי. התיאור היה מצמרר וקורע לבבות. הנאצים ימ"ש הרגו את אביה באמצע התפלה, כשהוא עטור בטלית ובתפילין. כשסיימה, הודה לה האיש ופסע לעבר הדלת. ברגע האחרון הסתובב ואמר לה: "אני רוצה לומר לך דבר אחרון בטרם אלך: המפתח נמצא אצלך".

הסיפור היומי

באחד החודשים, שלח יענקל טיקטינר את חידושי תורתו כמדי חודש, אולם המכתב עם התמיכה החודשית לא הגיע. משחלף זמן החלו להיות לנקר בלבו והוא הריץ מכתב נוסף לרבו. התשובה לא בוששה מלהגיע...

ה'סניף' של ישיבת מיר בתוככי הצבא הפולני

אשר נחרד לראות את תלמידו החביב ממרר בבכי: "רבי! גוייסת לצבא! מה אעשה? אני לא יכול להתנתק מהגמרא, מהתורה הקדושה!" יבב יענקל, ורבי אליעזר יהודה הסכים איתו לחלוטין.

את הימים הבאים, הקדיש רבי אליעזר יהודה עם שאר ראשי הישיבה, כדי להפעיל כל שתדלנות שניתן להעלות על הדעת ולנסות לחלץ את יענקל מציפורני הצבא הפולני, אולם כל המאמצים עלו בתוהו. ניכר היה כי כבר נגזרה גזירה משמים, ולא ניתן להעבירה.

כך, תקופת מה מאוחר יותר, כשהוא שבור ורצוף, הגיע יענקל להפרד מרבו הגדול, אשר פנה אליו ואמר: "יענקל, אל תצטער.

היה זה ביום מן הימים, כאשר קיבל יענקל טיקטינר, מגדולי מתמידיה של ישיבת מיר, מכתב רשמי ובו צו המורה לו להתייצב בפני שלטונות הצבא לצורך גיוס לצבא הפולני. מאחר ויענקל היה בחור חסון ובעל גוף בריא, היה ברור לו כי סיכויי להשתחרר מהצבא ולהפטר מעול הגזירה - נמוכים ביותר, ואכן, כך היה: לרופא הצבאי הספיק מבט חטוף בפניו הבריאות של יענקל, כדי לקבוע חד משמעית כי הינו כשיר לעבודת הצבא.

בברכיים כושלות יצא יענקל משרדי הצבא, כשבידו צו המורה לו להתייצב מספר ימים מאוחר יותר לתחילת שירותו הצבאי. את רגליו שם הוא מיד אל עבר ביתו של מורו ורבו, רבי אליעזר יהודה,

המכתב התעכב אי-שם בדרך, אולם משחלפו שבוע ושבועיים והמכתב לא הגיע - מיהר להריץ מכתב נוסף אל רבו, בו תהה: האם אבדה המעטפה בדרך? או אולי חזר בו ראש הישיבה מהבטחתו? מכתב התשובה לא בושש מלבוא... "החידוש שחידשת החודש, מבוסס על החידוש שכבר שמעתי ממך בשנה שעברה! אי אפשר לשלם פעמיים על אותו החידוש!" כתב רבי אליעזר יהודה, שלא היה מוכן להתפשר בדרישותיו מתלמידו חביבו, גם בהיותו שרוי הרחק הרחק, במחנה צבאי עלום שם. הוא המשיך להתייחס אליו כבן ישיבה לכל דבר, כאילו היה בבית המדרש - בהיכלה של הישיבה!

למותר לציין, כי יענקל שינס מותניו ועמל על חידוש אחר, בעקבותיו הגיעה התמיכה החודשית, ואילו המסר - עבר באופן ברור: לא מדובר במליצה בעלמא, אלא בהסכם של ממש. יענקל ממשיך להיות תלמיד הישיבה לכל דבר, על החובות והזכויות הכרוכות בכך!

שנתיים מאוחר יותר, כאשר שוחרר יענקל מהצבא לאחר שהשלים את חוק שירותו - הוא שב אל הישיבה, בדיוק כפי שעזב אותה. הוא התיישב אצל הגמרא כאילו לא חלפו שנתיים ימים, וחזר להגות בה בשקידה כמימים ימימה, עד שגדל וצמח, עלה והתעלה, והיה ברבות הימים לתלמיד חכם מובהק!

הרי לנו, כי אדם שנאלץ לעקור ממקומו, וללכת למקום טמא בין הגויים - אינו מוכרח לאבד את מדרגתו הרוחנית. בכל מקום שבו הוא נמצא ביכולתו לפתוח 'סניף' של הישיבה, ולהמשיך את התעלותו בדיוק כפי שעשה עד כה בבית המדרש.

(קובץ גיליונות)

אתה אמנם נאלץ לעזוב את הסטנדר, את היכל הישיבה, אבל את הישיבה עצמה - אתה לא עוזב! אדרבה: אתה הולך לפתוח סניף חדש של ישיבת מיר, בתוככי הצבא הפולני!"

במבט של השתאות הביט יענקל ברבו, אשר חיך והסביר: "בדיוק כפי ששמעת. אתה תפתח 'סניף' של הישיבה בצבא הפולני! מדי חודש בחודשו אתה תשלח לי איגרת, ובה חידושים שחידשת בתורה בזמנים לא זמנים, בין אימון למשנהו, ואילו אני - אמשך לשלוח לך את סכום התמיכה שניתן לכל בחור החובש את ספסלי הישיבה! כך, אתה תמשיך להיות תלמיד הישיבה גם הלאה, בדיוק כמו היום!"

דבריו של רבי אליעזר יהודה, הזילו טל של תחיה על ליבו של יענקל, שקיבל את ההצעה בשמחה. בליבו ניצת זיק של תקווה: הנה, הוא ימשיך ללמוד גם בהיותו בצבא, ימשיך לחדש חידושים, והכי חשוב: ימשיך להיות תלמיד של ישיבת מיר!

וזה בדיוק מה שקרה. במהלך השנתיים הבאות, בזמנים לא זמנים, ביום ובלילה, ניצל יענקל כל רגע פנוי כדי להמשיך להגות בתורה, ואף להעלות את חידושויו על הכתב. אחת לחודש, היה מגיע אל הישיבה מכתב עליו הוטבעה חותמת הצנזורה, ובו חידושי תורה שחידש תלמיד ישיבת מיר, אי שם, ב'סניף' שבתוככי הצבא הפולני... במקביל, רבי אליעזר יהודה לא שכח את הבטחתו, ומדי חודש היה משגר אל תלמידו את דמי התמיכה החודשיים, שאיפשרו לו לשרוד את שנות השירות הקשות.

אך הנה, באחד החודשים, נפל דבר: יענקל שלח את המכתב ובו חידושי תורתו, כמדי חודש בחודשו, אולם מכתב התשובה ובו התמיכה החודשית - בושש מלבוא. בתחילה, סבר יענקל כי

קול העם

בשעה שש בבוקר כבר יצאתי לבית הכנסת. הרחובות היו ריקים, ללא נפש חיה, והנה ליד בית הכנסת אני רואה מחזה מבהיל...

אני רואה מחזה מבהיל. בראשו של בניין בן שלוש קומות, על גג שנראה כמו גג רעפים ללא גדר, עומד ילד סמוך מאוד לקצה! כשהתקרבתי לבניין ראיתי שם יהודי מבוגר עומד חסר אונים. הוא אינו יכול לקפוץ לגג כדי להציל את הילד.

עשיתי זאת אני. טיפסתי מהצד השני כדי שהילד לא ייבהל ממני, ניגשתי אליו בנחת ובזהירות, הנחתי עליו את היד ודברתי אתו. וכך הורדתי אותו בשלום.

או אז הבנתי מדוע הסעודה אתמול התקצרה שלא כרגיל...

(גיליון 'השגחה פרטית')

בכל שבת בבוקר אני קם בשעה רבע לשבע בערך ולומד לפני התפילה. איני יכול לקום מוקדם יותר, כמו בכל ימות השבוע, כיון שהסעודה בליל שבת מתארכת כהוגן, ואני עולה על יצועי בשעה מאוחרת מאוד.

בליל שבת פרשת נח הוכרחתי לקצר בסעודה כיון שאשתי לא חשה בטוב. כך יצא שהקדמתי לישון וגם הקדמתי לקום. כך, בשעה שש בבוקר כבר יצאתי לבית הכנסת.

הרחובות היו ריקים ללא נפש חיה, והנה ליד בית הכנסת

לימים סיפר אותו בחור: "אני יוצא מחדרו של הרבי, המום ומבולבל. אני מחזיק ביד שלושה תפוזים שקבלתי ממנו, ואני מופתע לגמרי..."

"שלושים שנה לא החסרתי יום אחד מלימוד הדף היומי - בזכות שלושה תפוזים"

"ראיתי שאתה עובד קשה מאוד...", והוא מעניק לו תפוז נוסף. אחרי התפוז השני שואל אותו הרבי: "אתה לומד משהו במשך היום?" והבחור עונה: "לא, לצערי ולבושתי כבר כמה שנים שאינני פותח ספר".

חיך אליו שוב הרבי ואומר לו: "בשביל האמת שאמרת מגיע לך תפוז נוסף", ונפרד ממנו לשלום.

לימים סיפר אותו בחור: "אני יוצא מחדרו של הרבי, המום ומבולבל. אני מחזיק ביד שלושה תפוזים שקבלתי מהרבי, ואני מופתע לגמרי, איך הרבי רואה בי רק את החיובי, הוא רואה שאני עובד קשה, רואה שאני מדבר אמת... ומה הוא בסך הכל מבקש ממני? לקבוע עתים לתורה. בו במקום החלטתי שאני חייב לקבוע לעצמי שיעור דף היומי."

"שלושים שנה עברו מאותו יום, ואני, שבינתיים התחנתתי והתבגרתי, לא החסרתי יום אחד מלימוד הדף היומי!!"

רבתי, מי ששומע את הסיפור בוודאי לא יסאר אדיש. חוץ מהגדלות של הרבי ה'לב שמחה' מגור, שידע לרדת לנפש של בחור, להרעיף עליו מילות עידוד מתוך אהבה ולקרר אותו לקב"ה, אנו רואים מהסיפור עד כמה חשוב הדבר שכל אחד ללא יוצא מן הכלל יקבע לעצמו זמן ללימוד התורה בנחישות ובעקביות. לשבת בשיעור, ללמוד עם חברותא, או להקשיב לקול הלשון, באופן שיהיה מוחלט בדעתו שלא שייך שיעבור יום בלי השיעור.

(גיליון 'מתיקות הדף היומי')

סיפר הרה"ג רבי אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א: שמעתי סיפור מרתק מהסופר הדגול הרב בן ציון קלוגמן שליט"א, ואני בטוח שכל אברך, בחור או ילד, שישמע את הסיפור, יקבל חיזוק לקפוץ על העגלה ולהצטרף לרבבות לומדי הדף היומי בלימוד מסכת פסחים.

את הסיפור הוא שמע מיהודי ששמע אותו מבעל המעשה עצמו:

היה בחור שלצערנו נפשו לא חשקה בתורה הקדושה, עד שיום אחד יצא מהישיבה והלך לעבוד בחנות פירות וירקות. הוא היה מביא את המשלוחים של הפירות ללקוחות.

יום אחד שלחו אותו עם ארגז תפוזים לרבי מגור בעל ה'לב שמחה' זצוק"ל. הבחור דופק בדלת ביתו של הרבי, ולא פחות ולא יותר - הרבי בכבודו ובעצמו פותח לו את הדלת.

הרבי מסתכל עליו ורואה אותו בבגדי העבודה, בלי כובע ובלי חליפה, והבחור מסמיק מבושה. אולם הרבי מחיך אליו בעינים רחמאיות ואומר לו באידיש: "שְׂטֵטער זיך נִיֶּשֶׁט" [-אל תפריע לעצמך].

הבחור היה נבוך. הוא רץ לביתו, לבש כובע וחליפה וחזר לבית הרבי מתוך רצון לקבל ברכה מהרבי.

כשהוא הגיע, הרבי שוב פותח לו, מושיט לו יד עם חיוך רחב, ומעניק לו תפוז ביד. כשעמד לצאת, הרבי קורא לו שוב ואומר לו:

שמעו ותחי נפשכם

שיעורים ע"פ סדר 'דף הכולל'

שיעורים בקצרה
הרב אליהו ארונשטיין שליט"א

שיעורים בעיון
הגאון ר' חיים פרומנד שליט"א

שיעורים בכחירות
הרב אפרים סנל שליט"א

שיעורים בהרחבה
הרב מאיר שפירא שליט"א

6 שלוחה 077-2222-666

הסטייפלר חשב כמה רגעים, ואמר לו: "לך לרב גשטעטנער ותשאל אותו. הוא בקי גדול, הוא יודע הכל! אבל אל תאמר לו מה שאמרתי לך עכשיו"...

הגאון רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א, אב"ד סאנטוב עם זכרונות מהגאון האדיר
רבי נתן געשטעטנער זצ"ל, לרגל יומא דהילולא העשירי

כל פעם בהיותי בארץ ישראל, הייתי עולה אליו וקונה את הספרים שהוציא לאור לאחרונה, והוא בעצמו טרח להכניס את הספרים בשקית, ואם היה זה קצת כבד, היה מכניס את הספרים בכמה שקיות כדי שלא ייקרע, וכמובן שהייתי אומר לו שלא יטרח בשבילי, ואינני רוצה להטריחו, אך הוא לא הבין מה שאני רוצה ממנו, רק היה הולך בפשטות ובתום לב להביא שקיות, ואם לפעמים אירע שלא הייתה השקית טובה, היה הולך שוב ומביא שקית אחרת.

זכורני שאירע שלא הייתי זמן רב בארץ ישראל, ומאז ביקורי האחרון אצלו, הוציא לאור כמה ספרים שהיו גדולים ועבי כרס, וקניתי ממנו את הכל, ואמרתי לו כבדרך אגב שאינני יודע איך אקח את הכל לביתי באמריקא, כי זה לא ייכנס למזוודה, אז אמר לי הרב "השאר את הספרים כאן, ואני כבר אדאג לך שהספרים יגיעו לביתך באמריקא", אמרתי לו "חס ושלום! אינני רוצה להטריח את הרב", אמר לי הרב "זה לא טירחא - זאת זכיה", אך אני אמרתי לו שוב ושוב שאיני רוצה להטריחו, אך הרב לא הירפה, והפציר בי ש"אניח" לו לשלוח לי את הספרים. לאחר הפצרות מרובות, בל כרחי עניתי לו אמן, ואז רשם לעצמו את הכתובת שלי ומספר הטלפון. זמן קצר אחר כך, קיבלתי את הספרים על ידי שליח מיוחד, כשהרב רושם על נייר בכתב ידו את שמי ומספר הטלפון.

לפני הרבה שנים זיכני השי"ת בסייעתא דשמיא גדולה שכרכי הש"ס המקורי של זקני הגדול הגה"ק בעל "שמן רוקח" ז"ע אב"ד סאנטוב הגיעו לידי. הש"ס היה בידי קרוב משפחה, נכד אחר של ה"שמן רוקח", שהוא קיבלו בירושה מבית אבותיו, שקיבלם מבעל "שמן רוקח" בעצמו, ועבר לידו מדור דור. כשקרוב משפחתי נפטר, סיבב המסבב כל הסיבות, שהש"ס תעלה בגורלי, והיה זה בשבילי שמחה גדולה ועצומה שאין לשער ולתאר כלל. הש"ס היה בארץ ישראל, והלכתי בעצמי לקחתו בכדי להביאו לביתי באמריקא.

כשראיתי את הש"ס לראשונה, השתוממתי, הש"ס היה ישן נושן אך במצב טוב מאד, והדפים מלאים עם הגהות והערות בכת"י של ק"ז בעל "שמן רוקח" זצ"ל. ברור היה לי שהש"ס אכן

זיכני השי"ת, שהייתי מקורב מאוד אצל הגאון האדיר רבי נתן גשטעטנער זצ"ל בעל "להורות נתן", והיה לי קשר חזק עמו. אני מחזיק אותו לאחד מרבותי, והייתי כסדר מתכתב עמו במו"מ של תורה ותשובות להלכה.

כמו"כ הייתי מתקשר אליו בטלפון לעתים קרובות, ובכל נסיעה שערכתי לארץ הקודש, כתבתי והכנתי לעצמי על פתק עניינים רבים שהייתי רוצה להתייעץ עמו עליהם, והייתי יושב אצלו שעות ארוכות לברר כל ענין וענין בדעת תורתו הצרופה והבהירה, וכמו כן, בעת שהיה הרב מבקר באמריקא, הייתי מבקר אצלו ומשתעשע עמו הרבה בדברי תורה.

הייתי משתומם מאוד מגדלותו העצומה בתורה, הגאון זצ"ל היה "כרכא דכולא ביה" ואוצר בלום, עליו ייאמר בצדק "איש האשכולות". הוא היה בקי עצום בכל תחום וענין, ספריו הרבים בכל מקצועות התורה הם מיוחדים כל אחד ואחד באופן מיוחד במינו, ממש חד בדרא, איבעית אימא גמרא, איבעית אימא סברא, אם זה בענייני הלכה, או בדרוש, וכן שיחותיו וסיפורי הצדיקים שהיה מספר בסעודת מלוה מלכה היו מדויקים ממש בתכלית הדקדוק, ובכלל, הגאון זצ"ל היה ידען גדול בכל השטחים ובכל העניינים, הן בתורה - ש"ס ופוסקים, הלכה ומסורה, והן במנהגי ישראל, ייחוס, הסטוריה, כתבי ידות, נוסח התפלה, ניגונים ועוד, ובכל דבר הייתה לו ידיעות עצומות בהיקף בעמקות וברחבות ובהירות עצומה עד להפליא.

קיבלתי ממנו הרבה תשובות בעניינים שונים, כל תשובה הייתה ערוכה בתכלית הדקדוק, מלא וגדוש ומיוחד בהירות ומסודר על צד היותר טוב, כשהוא בונה את תשובותיו באופן מופלא ביותר מיוסדים ובנויים כתל תלפיות, החל מדברי הגמרא וש"ע ונו"כ בהיקף ובהירות, שיצאתי מהם בהתפעלות מרובה. כמה פעמים יצא לי להיות בבני ברק ב"שבת שובה", והייתי הולך אליו לדרשת "שבת שובה" שהיה אומר בצפרא דשבתא קודם קריאת התורה, בבית מדרשו התפללו אז בשעה מוקדמת, והדרשה ארכה כמה וכמה שעות, ובהיותו פה מפיך מרגליות, אכן כל מילה שיצא מפיו הייתה מרגלית.

החמורה הזאת.

הסטייפלר חשב כמה רגעים, ואח"כ אמר לו "לך להרב געשטעטנער ותשאל אותו כיצד להתנהג", והוסיף הסטייפלר ואמר לו "ער איז א גרויסער בקי, ער קען אלץ!" [הוא בקי גדול, הוא יודע הכל!], ואח"כ אמר לו הסטייפלר "אבל אל תאמר לו מה שאמרתי לך עכשיו..."

שאלני פעם אחד, הלא אמרו חז"ל (מס' ברכות דף ז' ע"ב) "גדולה שימושה של תורה יותר מלימודה", ובכן - ביקש הלה - "אמור לי בבקשה איזה דבר שראית אצל הגאון רבי נתן געשטעטנער זצ"ל שיכולים ללמוד מזה אורחות חיים".

אמרתי לו: הנה, הרב, מתי שנשאל איזו שאלה, בין אם היה זה שאלה חמורה בין אם היה זה שאלה קלה או פשוטה, מעולם הוא לא השיב על השאלה מיד, רק תמיד לאחר ששמע את השאלה, חשב וחשב ושקל את כל צדדי השאלה על כל חלקיה, ולפעמים אף פתח את הגמרא והשלחן ערוך, ודן עם השואל בצדדי השאלה בכובד ראש ובעיון, והסביר להשואל על איזה בסיס הוא מייסד את תשובתו, ורק אח"כ השיב תשובה בהירה וברורה לאמיתה של תורה.

את כל זה סיפרתי להשואל כאמור, והוספתי לומר לו, שכולנו מחוייבים ללמוד הנהגה זו מהרב זצ"ל, אדם שהסטייפלר אמר עליו שהוא "עמוד התורה בדורנו", ואף התבטא עליו לאמר שהוא "בקי גדול ויודע הכל", ואעפ"כ הוא דן בכל שאלה בכובד ראש, ולא זרק מעולם תשובה חטופה ללא מחשבה מעמיקה וישרה, אז מה נאמר לנו בתריה...

בעת שזיכני השי"ת לפתוח את דלתי בית מדרשינו, ועמדנו לפני יציקת בורות המקוה, התקשרתי להרב זצ"ל לשאול את דעתו הגדולה אודות איזה פרקי תהלים שיאמרו בעת מעמד יציקת בורות המקוה, ונשתוממתי מידיעותיו העצומות במסורת, לא רק מזקני הגדולים, אלא הייתה לו ידיעות במסורת שאר גדולים וצדיקים ג"כ.

כך הכנתי ביחד עם הגאון זצ"ל רשימה מפורטת מפרקי תהלים שיאמרו בעת יציקת בורות המקוה, והוצאתי קונטרס מיוחד לכבוד המעמד הכביר, בו הובאו הפרקי תהלים שרשם לי הגאון, ובראש הקונטרס הופיע בהדרתו מכתב מיוחד ששלח הגאון זצ"ל לכבוד ולטובת שמחת התייסדות הבית המדרש...

(קטעים מתוך גיליון 'נועם שיח')

מזקני בעל "שמן רוקח", בהיותו אצל בן משפחתי הנ"ל, אמנם למען הסר ספק ספיקא, כי רציתי להיות בטוח בלא שום צל של רבב כלל שאכן זוהי הש"ס של זקני, לקחתי את הש"ס אל הגאון האדיר רבי נתן געשטעטנער זצ"ל שישים עיניו על הש"ס ויחוה דעתו אם זהו אכן הש"ס של זקני.

והנה, בעת שהרב ראה את הש"ס, צהבו ונהרו פניו הק' בשמחה גדולה, והתחיל לדפדף בדפי הש"ס אחד אחר השני, וכשראה הגהה אחת שרשם זקני בעל "שמן רוקח" בכתב ידו, קם הרב, וניגש לארון הספרים, והוציא ספר אחד שחיבר בעל "שמן רוקח" - כידוע שה"שמן רוקח" חיבר הרבה חיבורים (ביניהם: שמן רוקח - שו"ת וחיידושים על כמה מסכתות, שערי דעה, יבין שמועה, מנחת ערב, שב שמעתא, סמא דחיי, מעשה רוקח, תורת חסד, קונטרס החזקות ועוד) - ופתח את הספר בעמוד מסויים, ואז עיין שם רגעים אחדים, ומיד הראה לי שתוכן הדברים שרשום בהגהה שעל הש"ס הם אותם תוכן הדברים שכתב ה"שמן רוקח" בספר שלו...

אח"כ מצא עוד הגהה בש"ס שרשם בשולי הדף, ושוב, הגאון קם, ניגש לארון הספרים, מוציא ספר אחר של ה"שמן רוקח", פותח, ומראה לי שתוכן הדברים שרשום על הדף בש"ס, זהים לאותם תוכן הדברים שכתובים באותו ספר של ה"שמן רוקח", וכך חזר הדבר ונשנה כמה פעמים.

כשסיים את מלאכתו, קם הרב, ניגש לארון, והוציא צילום מהכתי"י של ה"שמן רוקח" זי"ע, והשווה את הכתי"י להכתי"י שהיה רשום בשולי הגליון של הש"ס, והראה לי שזה אותו כתי"י, שהיה דומה להפליא אחד להשני.

כשסיים את ה"מחקר", אמר לי הרב, שאני יכול להיות סמוך ובטוח יותר מאלף אחוז שזהו אכן הש"ס המקורי של בעל ה"שמן רוקח" זי"ע.

פעם נשאל הגאון האדיר רבי נתן געשטעטנער זצ"ל, אם יש לו ברשותו כתבי ידות ישנים, השיב לו הגאון זצ"ל "יש לי את הגמרא והשלחן ערוך - אלו הם כתבים ישנים ועתיקים ביותר..."

ידוע, שהגה"ק הסטייפלר זצ"ל היה שואל שאלות בהלכה את הגאון האדיר רבי נתן געשטעטנער זצ"ל בעל "להורות נתן", ואף התבטא פעם עליו שהוא "עמוד התורה בדורנו". סיפר אחד ששמע ממקור ראשון, שהיה לאיש הזה שאלה חמורה בהלכות אבלות, נכנס הלה אצל הסטייפלר זצ"ל ושאל אותו את השאלה

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

כמעט בכל ויכוח עומדים שני אנשים שבמקום להקשיב איש לרעהו, כל אחד רוצה להשליט את דעתו שלו, לשכנע את חברו שהוא הצודק. אבל כשעוצרים ומקשיבים, מגלים משהו מעניין...

אז מה אתם אוהבים יותר, את הקיץ או את החורף?

היא הנכונה.

אבל כשעוצרים ומקשיבים, מגלים משהו מעניין - שני הצדדים צודקים. פשוט כל אחד מדבר מהפוזיציה שלו. צודק זבולון הצועק בלהט שהוא אוהב את הקיץ ולא מסתדר עם החורף. נכון, הוא מסתדר עם כמה טיפות זיעה, אבל הגשם שהורס לו כובעים ואינו מאפשר לו לנסוע לשבתות להורים בעיר המרוחקת - מפריע לו לגמרי. הוא באמת לא מסתדר עם החורף. וצודק גם זאנוויל שנהנה בכל רגע חורפי. רכב טוב יש לו, את הרכב הוא מחנה בחניון התת-קרקעי ואת הגשם הוא פוגש רק בשבת, כולי האי ואולי.

ככה זה כמעט בכל ויכוח, לא תמיד זה בולט עד כדי כך, אבל כמעט תמיד זה נכון. כל אחד טוען את דעתו האישית מתוך עולמו האישי. אם נתחיל להקשיב לצד השני במקום לטעון את טענות הצד שלנו - ניווכח שרוב הוויכוחים (במיוחד הקולניים שבהם) הם וויכוחי חרשים.

ואם דיברנו על גשם ובעלי רכבים: יכול יהודי להיות עדין נפש, צדיק אמיתי, נזהר בממון ובכבוד חברו כנזהר מפני הדליקה, אבל ברגע שהוא נוסע במהירות בכביש שיש בו גומות הצוברות מי גשמים, הוא יכול ברגע אחד להרטיב אנשים, נשים וטף ולגרום להם לעוגמת נפש גדולה מאד. מבלי להתכוון חלילה.

איך אמר ההוא בהלצה, בשבת רכבים לא נוסעים והשפריץ המרטיב עד לשד, אינו קיים. אולי לכן "גשמים בלילי שבתות, סימן ברכה הם"...

(המבשר)

יקותיאל יהודה גנזל

זה קורה בדרך-כלל אחרי שמסיימים לדבר ולגרוס את כל הנושאים היותר מעניינים. כשמתחילים לשלוף מתחתית ארון הרעיונות את שיירי הנושאים ומגיעים ל"מה אתם יותר אוהבים, קיץ או חורף?"

יש שיטענו בלהט ש'קיץ' זה הדבר, ויש שדווקא יאהבו את החורף, את כוס התה, העוגיה והמוזיקה ברקע כשמבחוץ נשמע מטח גשם (לא שיוצא להם באמת לשלב את הכלאיים של תה-עוגיה-גשם, אבל דיו לתיאור הפסטורלי כדי למזוג חמימות בנפש). באחת הפעמים שהייתי עד לשיחת 'קיץ או חורף', שמעתי מישהו שמעלה טענה, שאמנם לא נכונה אבסולוטית, אבל יש בה הרבה מן האמת:

"כל אלה שאוהבים את החורף, הם אלה שיש ברשותם רכבים!" - טען הלה. "כשיש לך רכב והגשם לא תופס אותך שוב ושוב באמצע הרחוב, שוב ושוב עם הילדים, עם מזוודה בדרך לתחנה, בתחנה עצמה - אתה יכול להתמכר לתה ולעוגיה של החורף. כשאינ לך רכב צמוד - אתה לא בדיוק אוהב את המכלול החורפי".

כשהולכים עם התובנה הזו ומציבים אותה כתמרור חיים, אפשר להפיק רבות בתחום ה'בין אדם לחברו'. כ"כ הרבה פעמים עומדים שני אנשים ומתווכחים ביניהם בלהט, כל אחד מהם מציג דעה שונה, הפוכה לגמרי, הטונים מתגברים והאש רק עולה. כמעט בכל ויכוח עומדים שני אנשים שבמקום להקשיב איש לרעהו, כל אחד רוצה להשליט את דעתו שלו, לשכנע את חברו שהוא הצודק ודעתו

"אל תחשוב שהמהפך שחל בי הוא בגללך" - אמר בעל-התשובה הטרי לר' משה זילברמן. "דע לך שזה מכוחו של הרבי מהרי"ד מבעלזא זי"ע, שכבר חזה מראש את שיקרה עמי". וכאן פתח האיש וסיפר את שאירע עמו בימי ילדותו...

התורה והיראה.

ניגש ר' משה אל היהודי הפוחז ואמר לו: "אינני יודע איך אתה מתנהג בביתך ואיני נכנס לכך, אך דע לך, שכאשר מתנהג אתה

בשנת תרצ"ו נסע פעם החסיד רבי משה זילבערמאן ז"ל על רכבת, ותוך כדי הנסיעה הבחין ביהודי קל דעת שלדאבון לב סר מדרך ה', היושב באותו קרון, שהתנהג באופן המנוגד לדרכי

ילדותו, כאשר אביו לקחו עמו כאשר נסע לראצפערט להסתופק בצל קדשו של מרן מהרי"ד זי"ע באחת השבתות. הסדר היה באותה תקופה, שכאשר חילק 'ראש החברה' את ה'בילקעס' [לחמניות] לקהל לפני סעודה שלישית, היה נותן לאברכים בילקע שלימה, ואילו לילדים היה נותן רק חצי בילקע, וזאת בעקבות המחסור והדלות ששררו אז.

"אולם" - סיפר היהודי - "כאשר הגיע תורי ו'ראש החברה' נתן לי חצי בילקע, התעקשתי משום-מה שהוא מוכרח לתת לי בילקע שלימה. ואף אבי התייצב לימיני וניסה לשכנע את ראש החברה לתת לי בילקע שלימה, אך ראש החברה עמד על שלו ואמר שילד מקבל אך ורק חצי ולא גרגר יותר! אך גם אני המשכתי להתעקש ודרשתי לקבל בילקע שלימה, עד שכתוצאה מכך נעשה במקום רעש, שהגיע עד לחדרו של מרן זי"ע, ששלח את הגבאי לברר על מה קמה המהומה.

כאשר חזר הגבאי לחדר קדשו וסיפר מה אירע, נענה מרן ואמר: "אמור נא ל'ראש החברה' שיתן לילד בילקע שלימה". ואז הוסיף מרן ואמר שני משפטים פלאיים, שלא הובנו בשעת מעשה. וכה היו אמרי קדשו: "מיינס א בילקע גייט נישט לאיבוד! א בעלזער בילקע גייט נישט לאיבוד!" [=חלה שלי אינה הולכת לאיבוד, חלה בעלזאית אינה הולכת לאיבוד!].

סיים היהודי הבעל-תשובה ואמר: "דיבורים קדושים אלו שהשמיע מרן אודותי בילדותי, התעוררו עתה בקרבי והדהדו באוזני, והם שגרמו לי לשוב אל כור מחצבתי בתשובה שלימה, שלא אלך לאיבוד חלילה!"

(ספר 'מועדי קדש' מפי בעל המעשה, הובא בגיליון 'עולם של תשובה')

בצורה כזו בגלוי לעין כל על הרכבת, לנגד עיניהם של הנכרים שונאי ישראל, יש בכך משום חילול שם שמים באופן נורא!". וכך הוסיף להפציר בו שינהג כפי שמתאים ליהודי שומר תורה. ברם, לרוב קלות דעתו של פוחז זה, לא שת ליבו לדברים הנוקבים שהשמיע ר' משה באוזניו, כשהוא אף מלעיג עליו ואומר: "מי שמך לאיש לומר לי מה אעשה ואיך אפעל...".

בצר לו הסב ר' משה פניו וחזר למקום מושבו בצער. או אז פתחה זוגתו של הפוחז את פיה ואמרה: "הרי צודק האיש בדבריו שכיחודים אנו צריכים להקפיד במידת-מה על שמירת המצוות ולהתנהג יותר על פי דרכי היהדות!" הדברים שהשמיעה זוגתו החלו לחלחל טיפין טיפין לתוככי לבו, עד שבמשך הזמן החל לשנות את אורחותיו ולהתחזק בשמירת התורה והמצוות.

כעבור כשנה, בלכתו ברחובה של העיר הבחין לפתע ר' משה ביהודי הלז, כשהוא נוכח לראות שהאיש התחיל לחזור בתשובה וכי התנהגותו הולמת יותר. הוא ניגש אליו וברכו לשלום. כשהבין האיש מי הוא זה שדורש בשלומו, מיהר מיד לבקש את סליחתו על שפגע בו והלעיג על דבריו בעת נסיעתם ברכבת.

לאחר מכן הוסיף הבעל-תשובה הטרי ואמר: "למרות שאתה רואה שלבי נהפך בקרבי, אל תדמה בנפשך שההתעוררות שאחזה בי היא בעקבות דברך... דע לך, שההתעוררות באה מכוחו של אותו זקן וקדוש כ"ק מרן מהרי"ד מבעלזא זי"ע, שהוא חזה מראש את שיארע עמי, והוא כבר נתן את דברתו שבסופו של דבר לא אלך לאיבוד!".

וכאן פתח האיש וסיפר את שאירע עמו בשנים מקדם, בימי

השו"ת היומי

האם מותר להתחסן נגד שפעת ביום חמישי בשבוע?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

תשובה: מבואר בשו"ע סי' רח"מ ס"ב שאסור להפליג בספינה פחות משלושה ימים לפני שבת, כיוון שיש למפליגים צער בשלושה ימים ראשונים, ונמצא שגורמים לביטול עונג שבת. ולפי"ז אין עשות פעולה שעלולה לגרום לו צער וחולי בשבת במכוון.

אכן, לעיקר השאלה, אין הכרח שיהיו תופעות לוואי, ורבים התחסנו בהוראת גדולי ישראל והצליחו ולא ארע להם שום נזק, אמנם אין לבצע את החיסון ביום חמישי בכוונה תחילה שיהיה צער חלילה בשבת קודש.

שאלה: בימים אלו ישנם רבים החפצים להתחסן נגד שפעת, שלא ידבקו חלילה בוירוס, ובפרט כאשר מתח הקורונה מורגש בחלל וכל שיעול מעלה חשש להדבקות במגפה ח"ו. אכן יתכנו תופעות לוואי תוך 48 שעות מהחיסון, ויכולה להיות עלייה בחום, ועל כן כדי לא להפסיד ימי עבודה ישנם המעדיפים לקבל את החיסון ביום חמישי, כדי שעד אחרי שבת יוכלו ללכת לעבודה ללא חשש. האם מותר לעשות כן? או שמא יש להמנע ממעשה שיכול לגרום מניעת עונג שבת, ולתחושת חולי וחולשה בשבת קודש?

"שתיקה יפה": הסימנים שיקלו עליכם לזכור את התנאים המתירים סיפור לשון הרע לתועלת

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

י - יסבב [יכול לסובב באופן אחר. (דהיינו, שאינו יכול לסבב את התועלת באופן אחר, אלא על ידי לשון הרע)].
 ק - קו משקולת [שלא יגדיל העוולה].
 ה - הדין [שלא יצא היזק יותר מכפי הדין].
 י - יראה [שיראה הדבר בעצמו].
 פ, ה - פלוני - הוכחה [שיוכיח את פלוני מתחלה].
 וסימן נוסף: א-ב-ג-ד-ה-ו-ז:
 אני ראיתי, בודאי עוולה, גערה (תוכחה), דיוק, התכוין לתועלת, וא"א באופן אחר, נזק.

היום מתחילים בלימוד כלל י' מהלכות לשון הרע, העוסק בדיני סיפור לשון הרע לתועלת. להיתר סיפור לשון הרע לתועלת, ישנם כמה וכמה תנאים, ובביאורים ומוספים מביאים מספר 'עיקרי דינים' סימן שיכול להקל על זכירתם בראשי פרקים של כל התנאים:
 הסימן הוא: "שתיקה יפה".
 ש - שיתבונן [אם הוא היזק. (דהיינו, האם אכן הדבר שפלוני עשה לחברו, נחשב על פי דין גזל או נזק)].
 ת - תועלת [שיכוון לתועלת].

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

אילו חשבונות עשה ה'בני יששכר' זי"ע עם סוחריו עירו?

פסחים ט

"אין חוששין שמא גררה חולדה מבית לבית וממקום למקום, דאם כן מחצר לחצר ומעיר לעיר, אין לדבר סוף"

הרה"ק ה'שפע חיים' זי"ע סיפר הלצה נפלאה אותה שמע מאביו הרה"ק רבי צבי מרודניק זי"ע, שהוא שמעה מפיו של רב אחד בגלילותיו. אותו רב סיפר, שהכומר בעיירתו פנה אליו ביום מן הימים וצעק לעברו: "הלא יהודים חוטאים ופושעים אתם, שלא מגיעה לכם כל טובה. כי הרי לאבותיכם הוריד הקב"ה מן בכל יום ומזה התפרנסו והיה להם לאכלה, ואילו לכם אינו מוריד מן לחם מן השמים. אין זה אלא בגלל עוונותיכם, לכך אינכם ראויים לטובה זו". ענהו אותו רב בבת שחוק ואמר לו: "מה אתה סת, הלא לכל יהודי ויהודי יורד עד עצם היום הזה לחם מן השמים, אך כיום המן יורד בהיחבא בתוך ביתו ובתוך כיסו של האדם, ורק במדבר היה יכול הקב"ה להוריד את המן לעין כל, היות ובמדבר היו בני ישראל במקום אחד ומוקפים בענני הכבוד ששמרו עליהם מכל עבר. אך כיום, לו יוריד לנו את המן בראש כל חוצות, הלא תבואו אתם, גויי הארץ ותגנבו מעמנו את כל הטובה הרבה". והלצה אמיתית היא זו, כי אף שאין האדם מרגיש בכך, מכל מקום כל פרנסתם של ישראל הרי היא למעלה מדרך הטבע בבחינת אוכלי המן.

היינו שלדבר שאין לו סוף אין טעם לחשוש, אפילו כשמדובר על ענייני חמץ שיש בו איסור כרת. וכבר המליצו מדברי המשנה הללו גם לענין הפרנסה, שהרי 'אין לדבר סוף' - כי גם אם ישיג את מזונו לשבוע זה עדיין אין לו לכל החודש, וכאשר ישיג לכל החודש ולכל השנה, עדיין אינו מובטח לשנים הבאות, אם כן 'אין חוששין' לדאוג בעסקי הפרנסה, אלא יבטח בהשם אלוקי שיזמין לו מזונו דבר יום ביומו בעתו ובזמנו.
 מסופר שהרה"ק ה'בני יששכר' זי"ע קיבץ פעם את כל הסוחרים בעלי העסקים והמסחר בעירו וישב עם כל אחד מהם, לחשב בדיוק כמה הן הכנסותיו ורווחיו ממסחרו בכל חודש, ומנגד כמה הוצאותיו למחייתו ולפרנסת אנשי ביתו. והגיע עם כל אחד מהם למסקנה, שאליבא דאמת אין די בהכנסותיו של משך השנה כולה כדי לכסות את כל ההוצאות המרובות על ההכנסות. ואין זה אלא שמן השמים, אך מבלי שיהיו מודעים לכך, נהנים הם מצנצנת המן שנתנה לדורות לבני ישראל לבל יחסר להם פרנסתא טבתא. ואם כן נמצא שכל מה שהם טורחים יתר מכפי מידת ההשתדלות ההכרחית, אין זה כי אם טרחא לריק, כי לא משם תצמח הפרנסה.

(באר הפרשה)

מה נחשב ל'דבר האבד' שמותר לעשות מלאכה לצורכו בחול המועד?

המועד יחמיץ הזדמנות מסוימת להרוויח - נחלקו הפוסקים אם היא נחשבת כדבר האבד; וראה פרטי המחלוקת להלן. ונחלקו הפוסקים, לדעת הסוברים שמניעת רווח אינה נחשבת כדבר האבד, האם מניעה של רווח גדול נחשב כדבר האבד.

[ש"ע תקלג, ג, משנ"ב טז-יז, שעה"צ כז, וביה"ל ד"ה אסור, וד"ה מותר; ביאורים ומוספים דרשו, 16, וראה עוד שם]

אחד ההיתרים לעשיית מלאכה בחול המועד, הוא - 'דבר האבד'. והיינו, דבר העלול להיפסד אם לא יעשו בחול המועד את המלאכה הראויה להיעשות בו; וכגון פירות שאם לא ילקטו אותם בחול המועד, יתקלקלו ולא יהיה ראויים לאכילה או למכירה. ומניעת רווח, דהיינו במקרה שאם לא יעשה מלאכה בחול

מי שמצא מציאה בחול המועד - האם רשאי לעשות מלאכה כדי להביאה לרשותו?

מפני שחיי האדם ופרנסתו תלויים בו, ומניעת רווחו נחשבת כהפסד, והרי זה דבר האבד; אך לא כשמדובר ברווח מזדמן הבא מן ההפקר, וכגון שמצא מציאה, וצריך לעשות מלאכה כדי להביאה לרשותו.

[שעה"צ תקלג, כז, וביה"ל ג, ד"ה מותר, (וראה עוד שם); ביאורים ומוספים דרשו, 15 ו-18]

כאמור, יש הסוברים שמניעת רווח נחשבת כ'דבר האבד', ומותר לעשות מלאכה בחול המועד לשם קבלת הרווח; וכל שכן שמותר להרבות לשם כך בטירחה שאין בה עשיית מלאכה. אולם, אף לדעה זו, אין היתר לעשות מלאכה לשם קבלת הרווח אלא כשהוא קשור בעניני מסחר - וכגון שהזדמנה לפניו בעסקיו עיסקה מסוימת הכרוכה בעשיית מלאכה בחול המועד

איזו מלאכה מותר לכל הדעות לעשות בחול המועד לצורך רווח מזדמן?

וכן מותר להרבות בחול המועד בטירחה שאין בה מלאכה, לשם קבלת רווח; ודבר זה, מותר אף לשם קבלת רווח מזדמן הבא מן ההפקר (ראה לעיל). ויתכן שגם מלאכה שאינה אסורה מעיקר הדין - וכגון מלאכת 'מעבד' במאכלים - מותרת לשם כך.

[ביה"ל תקלג, ג, ד"ה אסור, וד"ה מותר]

כאמור, יש הסוברים שמניעת רווח אינה נחשבת כ'דבר האבד', ואסור לעשות מלאכה בחול המועד לשם קבלת הרווח. אולם, אף לדעה זו, מותר לעסוק במסחר בחול המועד לשם קבלת רווח, כאשר אינו כרוך בעשיית מלאכה, ואין בו אלא 'עובדין דחול'.

* מותר לעשות כל מלאכה בחול המועד לצורך הכנת אוכל לחג, ומותר אף להותיר את עשיית המלאכה מלכתחילה לחול המועד, ואין צורך לעשותה לפני החג.
* אסור 'להערים' ולהכין בחול המועד אוכל לימים שלאחר החג, הן באופן של הכנת אוכל בכמות גדולה, והן באופן של הכנת אוכל נוסף, כשכבר קיים אוכל המוכן לאכילה ויש בו די לימי החג.
* מותר להכין בחול המועד אוכל לצורך 'יום טוב שני'. אולם, בן ארץ ישראל המארח בביתו בני חוץ לארץ, נחלקו הפוסקים אם מותר לו להכין עבורם בחול המועד אוכל לצורך יום טוב שני.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר 'לטלטל' ביום טוב צרור מפתחות שחלקו אינו נצרך ליום טוב?

טוב; אבל צרור מפתחות שחלקם אינו נצרך לשימוש ביום טוב, אסור להוציא את כולו לרשות הרבים, משום שבמפתחות שאינם נצרכים לו, בוודאי לא ישתמש ביום טוב, ונמצא שבהוצאת הצרור נעשית מלאכת הוצאה שבוודאי אין בה צורך ביום טוב; ויש שמתירים אף באופן זה.

[ביאורים ומוספים דרשו תקו, 31]

מלאכת 'הוצאה' - העברה מרשות הרבים לרשות היחיד, ולהיפך, ו'טלטול' ברשות הרבים - מותרת ביום טוב אף שלא לצורך 'אוכל נפש', אבל שלא לצורך יום טוב כלל, אסורה. ומותר להוציא לרשות הרבים חבילת נייר 'טישו', חפיסת גפרורים, וכיוצא בהן, אף במקרה שלא יזדקקו ביום טוב אלא לחלקן. ויש אומרים שדווקא באופן זה מותר, משום שאין הבדל בין הניירות, או הגפרורים, וכולם ראויים לשימוש הנצרך ביום

הלוח היומי

י"ד בכסלו | רבי יהודה אריה ב"ר יעקב שכטר זצ"ל, מגיד מיישרים שקירב יהודים רבים לאביהם שבשמים, בעל 'אריה שאג'

ביום זה נולד ונפטר ראובן בן יעקב אבינו ע"ה (ב' קצ"ג-ג' שי"ז).

יארצייט:

- תי"ח: רבי מנשה ב"ר יוסף בן ישראל זצ"ל, בעל מקוה ישראל, שפה ברורה, נשמת חיים, תשועת ישראל ועוד.
- תקס"ז: רבי משה שמואל ב"ר פנחס זצ"ל, מפוזנא, בעל בית שמואל אחרון.
- תרכ"ט: רבי מנחם נחום ב"ר ישראל (מרוז'ין) פרידמן זצ"ל, משטפנשט.
- תרס"ו: רבי מרדכי ב"ר מנחם נחום טברסקי זצ"ל, מלוייעב-מינסק.
- תרע"ח: רבי אלעזר ב"ר ירמיהו לעוו זצ"ל, אב"ד אונגוואר, בעל פקודת אלעזר.
- תר"פ: רבי דוד ב"ר מסעוד אבוהצירא הי"ד, רבם של יהודי תאפיללת-מרוקו, בעל פתח האהל, שכל טוב, רישא וסיפא.
- תר"ץ: רבי בצלאל זאב ב"ר חנוך העניך שפרן, אב"ד שטפנשט ובאקו, בעל שו"ת רדב"ז.
- תרצ"ד: רבי שמואל זלמן ב"ר יהושע אהרן צבי ויינברגר זצ"ל.
- ת"ש: רבי שאול ב"ר מרדכי רוזנברג זצ"ל, אב"ד רצפרט, בעל חמדת שאול.
- תש"ד: רבי משה יהושע ב"ר יחיאל מיכל לנדמן זצ"ל.
- תשל"ז: רבי מרדכי יעקב ב"ר חיים ברייש זצ"ל, בעל חלקת יעקב.
- תשע"א: רבי נתן ב"ר עמרם גשטטנר זצ"ל, אב"ד שיכו אגו"י ור"י פנים מאירות, בעל להורות נתן ועוד.
- תש"פ: רבי יהודה אריה ב"ר יעקב שכטר זצ"ל, מגיד מיישרים שקירב יהודים רבים לאביהם שבשמים, בעל 'אריה שאג'

כיצד נהיה אהובים ונערצים?

הג"ר חיים גריינמן אמר: הערצה כלפי הזולת וראיית רק הטוב שבכל אחד, אשר זו מצוה מן התורה, מוסיפים אהבה ותהילה מופרזת לאשר זכה לקיים הלכה זו.

ואם תתבונן תראה כי האהובים והנערצים, הם תמיד האוהבים והמעריצים.

(הגר"ח גריינמן זצ"ל - מכתב)

נשתדל לאהוב ולהעריך את הזולת ולראות רק את הטוב שבכל אחד.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il